

Kuntalaisaloite Naantalin kaupunginhallitukselle

Elämme muuttuvassa maailmassa. Viime päivinä olemme sen raskaina iskuina kuulleet ja kokeneet myös Naantalissa. Olemme saaneet elää pitkään turvattua kaupunkilaisten elämää, koska teollisuus, yritykset ja matkailu ovat luoneet meille työpaikkoja ja näin verotuloja. On ilmeistä, että matkailu voisi kasvaa suurestikin mikäli löydämme uuden kohteen, joka toisi lisää matkailijoita kaupunkiimme. Lisääntyvä matkailu auttaisi välillisesti myös muita yrityksiä, kuten kauppiaita ja ravintoloita, mikä olisi kaikkien kaupunkilaisten parhaaksi. Olemme saaneet kauan nauttia etuoikeutetusti harvinaisen kauniista ja historiallisesta kaupungistamme.

Koronan tuoma ulkomaisten matkailijoiden puute ja yhteiskunnan muuttuneet olot voivat vaikuttaa kaikkialla pitkään. Kotimaan matkailu kasvaa nyt kuitenkin ryminällä. Tarve päästä pois arjen ympäröistä lomalemaan ei ole kadonnut minnekään, samoin halu saada kokea ja nähdä uutta säilyy. Emme voi tuudittautua siihen, että Naantali pysyy elinvoimaisena matkailun mallikaupunkina, jos mitään uutta ei ole suunnitteilla eikä kehitteillä. Ikärakenne myös muuttuu, kun lapsiperheiden määrä vähenee ja eläkeläisten määrä sen sijaan kasvaa.

Ulkomailla käydessäni tutustun usein museoihin ja kulttuuriin, paikan ja maan historiaan. Silloin aina mietin miten tätä tai tuota seikkaa voisi hyödyntää matkailun saralla myös kotona Naantalissa. Mietin mitä meiltä puuttuu ja mitä meillä on jo olemassa. Miksi meillä ei ole rohkeutta toteuttaa ja visioita, tulla inspiroituneeksi enempää? Miksi odottaisimme, että jokin ulkoapäin tuleva toimija rakentaisi ja ideoisi jotakin uutta yritystä tai hanketta, kun meillä on jo itsellämme olemassa omat vahvuutemme, kuten upea ja ainutlaatuinen pitkä historia, josta ammentaa ja löytää uutta? Joskus olemme liian lähellä havaitaksemme mahdollisuuden: olemme presidenttien toinen kotikaupunki, sekä isäntäkaupunki ja näyttämö tärkeille vierailijoille.

Esimerkkinä yhdestä hyvin tehdystä museosta kävin pari vuotta sitten Krakovassa, jonka museossa oli Puolan historia kuvattuna noin sadan vuoden ajalta hyvin audiovisuaalisin keinoin: äänin ja valoin, valokuvin, dioiden ja kuvatuin kertomuksin. Asiakirjat ja tapahtumat, kuten juutalaisten kokema kristalliyö, oli kuvattu elävästi. Kaiuttimista kuului sotilaiden saappaiden kopina, koirien haukunta ja muut äänet, mitkä toivat epätoivon, pelon ja kauhun hetket hyvin läsnäoleviksi ja aistittaviksi. Myös saksalaisten valloitus oli kuvattuna päivä päivältä, ja taistelut oli esitetty kiehtovasti diasarjana valkokankaalle. Sotilaiden asut olivat nähtävillä. Kun päästiin aikaan, jolloin Neuvostoliitto miehitti Puolan, oli se kuvattu vain mustana tilana. Seinät ja katto oli maalattu mustaksi, ja seuraavaan huoneeseen oli käveltävä mustan lattian läpi, joka oli maalattua pehmustetta. Aika kuvattiin näin hyvin toivottomana, kuin se olisi kaikki ollut suossa tarpomista.

Tämä on vain yksi esimerkki siitä, miten ammattitaidolla ja mielikuvituksella saadaan kävijä oppimaan myös tunteillaan. Olin pitkään hyvin liikuttunut saamastani tietoiskusta ja varsinkin sen henkisestä vaikutuksesta. Sain täydemmän kokonaiskuvan, mitä minulla ei ollut aiemmin. Museo vaikutti siis kokonaisvaltaisesti. Kun ajattelin silloin omaa maatamme, mietin miksi meillä ei ole vastaavaa museota Suomessa? Myös Virossa, Tartossa on näyttävä ja koskettava museo.

Ehdottamassamme museossa presidentit toimisivat punaisena lankana jota pitkin voisi seurata Suomen kehitystä kulttuurin, tieteen, taiteen, muodin, urheilun ja politiikan saralla. Museon identiteetti syntyisi siis Suomen kehityksen kuvaamisesta presidenttien avulla. Mitä kulloisenkin presidentin kaudella tapahtui, mitä hänen kaudelleen oli ominaista ja mitä hän ehkä saavutti. Kultarannasta voisi olla ennennäkemättömiä kuvia ja tapahtumia selattavana digitaalisessa albumissa. Suomen historiaa olisi kuvattuna myös laajemmin sadan vuoden aikajänteellä, ja kävijä pystyisi näin kokemaan virtuaalisen aikamatkan näön, kuulon ja kosketuksen avulla. Voisivatko autenttiset esineet kirvoittaa myös haju- tai makuaistia?

Museon tehtävänä olisi tarjota tietoa ja herättää tunteita. Museon kierrettyään kävijä tuntisi saaneensa jotain uutta, yllättävääkin tietoa. Kävijä saisi kokea jotain suurta, ehkä yhteenkuuluvuuden tunnetta, kunnioitusta, kohentunutta myötätuntoa menneiden sukupolvien työhön ja lisää ymmärrystä siihen, keitä me olemme ja missä kuljemme tässä globaalissa maailmassa. Kävijä pystyisi heijastelemaan kaikkea tätä omaan elämäänsä.

Ehkä museo voisi käsitellä sitä, minkälaista kansakuntaa kukin presidentti on johtanut ja miten. Mikä ihmisiä on yhdistänyt, mikä erottanut? Miten yhteiskunta on muuttunut eri aikoina, ja miten muutokseen on vastattu? Miten toisen kohtaaminen on onnistunut vaikeinakin aikoina? Näkökulma voisi herättää tuntemuksia siitä, että meillä on konflikteista huolimatta aina ollut enemmän yhdistäviä kuin erottavia tekijöitä.

Joistakin presidenteistä on kotipaikkakunnillaan museo, mutta tämä uusi museo tarjoaisi kokonaisvaltaisemman kuvan presidentti-instituutiosta ja itsenäisyyden ajasta. Louhisaari, Mannerheimin koti, on myös lähellä Naantalia. Ehkä Mannerheimin syntymäpäivän junavaunu voisi olla koettavissa museon sisällä?

Nyt olisi aika hyödyntää taideaineiden opiskelijoita, historian opiskelijoita, poliittisen historian tutkijoita ja muita visionäärejä museon tekemisessä yhteistyössä kaupungin kanssa. Opiskelijat voisivat hyödyntää projektia opinnäytetöissään. On paljon asiakirjoja, arkistoja ja esineistöjä koluttavaksi. Apurahaa ja avustusta voisi varmasti saada hankkeeseen muun muassa Museovirastolta, samoin yritys yhteistyötä tulee kannustaa ja paikallisia toimijoita hyödyntää. Kaikki asiantuntemus on jo olemassa, samoin tietotaito, osaaminen ja tekniikat ovat myös

huippuluokkaa. Museon tekeminen vaatii hienotunteisuutta ja kunnioitusta, ja koordinoijalla täytyy olla vankka ammattiosaaminen ja suuri luottamus tekemiseensä. On paljon lupien kysymistä, arviointia ja valintaa faktoihin nojautuen.

Museon voisi rakentaa niin, että vaikeinakin tautiaikoina turvavälien pitäminen onnistuisi ja vierailu olisi turvallista. Esteettömyydestä liikuntarajoitteisille kävijöille tulee myös huolehtia. Näyttelytekstit ja opasteet käännettäisiin usealle kielelle.

Me allekirjoittaneet ehdotamme, että kaupunginhallitus alkaa selvittämään uuden museon perustamista Naantaliin. Kaupunki täyttää 600 vuotta 23.08.2023. Olisi hienoa juhlistaa Naantalia avaamalla koko Suomea koskeva ympärivuotinen museo, jonka punaisena lankana toimisi presidentit ja Kultaranta. Olipa sen nimi sitten Presidenttimuseo tai jokin muu. Tämä koronataudin aiheuttama matkailun ja talouden hiipuma pitäisi käyttää juuri nyt suunnitteluun ja uuden kehittämiseen, jolloin olemme valmiita, kun pandemia on saatu kuriin.

Naantalissa 21.09. 2020

Ilona Lilja-Kurkela

sisustussuunnittelija

Merja-Elice Niemi

kirjailija

Matilda Kurkela

Paris School of Business